

Gökyüzü

Alp Akoğlu

Holmes'in Şeytanla Buluşması

Ekim 2007'nin son günlerinde parlaklığı aniden artarak çıplak gözle görülebilecek kadar parlayan Holmes Kuyruklu Yıldızı, parlaklığından fazla bir şey kaybetmedi. Üstelik kuyruklu yıldız çevreleyen gaz katmanı giderek genişliyor. Bu nedenle bizden uzaklaşmasına karşın, kuyruklu yıldızın gökyüzündeki görünür büyüklüğünden belirgin bir değişim olmadı.

Holmes'in ilginç özelliği, belirgin bir kuyruğunun olmayışı. Özellikle ilk parlaklaştığı sıralarda, çekilen uzun poz süreli fotoğraflarda bile kuyruk görülüyordu. Çıplak gözle ya da küçük bir gözlem aracıyla kuyruğu seçmek hala olası değil; ancak Holmes'in silik kuyruğu artık fotoğraflarda görülebiliyor.

Holmes Kuyruklu Yıldızı'nın bizden ve Güneş'ten uzaklaşmasına bağlı olarak, her geçen gün biraz sönükleşeceği tahmin ediliyor. (Tabii, eğer yeni bir patlamayla daha da genişlemezse!) Ancak, daha bir süre, en azından birkaç ay onu görebileceğiz.

Bu ayın sonlarına doğru, ilginç bir yakınlaşma gerçekleşecek. 20 Ocak'ta, Holmes, "Şeytan Yıldızı" Algol'un önünden geçecek. Kuyruklu yıldızın çekirdeği yıldız örtmeyecek; ancak Algol, kuyruklu yıldızın gaz katmanının arkasında kalacak. Bu yakınlaşmayı, 20 Ocak'ın birkaç gün öncesinden, birkaç gün sonrasında kadar izleyebilirsiniz. Bu arada, Algol'un parlaklığındaki değişime de tanık olabilirsiniz.

Gezegenler ve Ay

Merkür, ayın başından itibaren akşam gökyüzünde giderek yükseliyor. Ayın ortalarından başlayarak, kolayca görülebilecek kadar yükselmiş olacak. 21 Ocak'ta akşam gökyüzünde en yüksek konumuna ulaşacak. Bu sırada, Güneş'ten neredeyse 1,5 saat sonra batacak. Merkür'ü görebilmek için, Güneş battıktan yaklaşık yarım saat sonra, batı-güneybatı ufkunun hemen üzerine bakmak gerekiyor. Gezegen, ufkun hemen üzerinde olduğu için, gözlem yaptığımız yerde ufkun açık olması gerekiyor. Merkür'ü, bir dürbünle bulmak çok daha kolay olacaktır. 21 Ocak'taki en büyük yükselmeden sonra gezegen, hızla alçalacak ve Şubat'ın ilk günleri akşam gökyüzünden kaybolacak.

Holmes'in belirgin olmasa da, artık bir kuyruğu var.

Uzun zamandır sabah gökyüzünde bulunan Venüs, artık sabah gökyüzünü terk etmeye hazırlanıyor. Gezegen, ay boyunca ufkun üzerinde hızla alçalacak. Ay sonuna geldiğimizde, sabah ala-

cakaranlığı başlamadan hemen önce doğuyor olacak. Gezegen, Haziran 2008'e kadar sabah gökyüzünde kalacak, ancak iyice alçalmış olacağından Mart ayından itibaren görülmesi zor olacak. Venüs'ün akşam gökyüzünde yükselmesi için, 2008'in sonlarını beklemek gerekiyor.

Bu ayın en iyi konumdaki gezegeni Mars. Gezegen, hava karardığında doğmuş oluyor ve gecenin büyük çoğunda gökyüzünde yer alıyor. Üstelik yeryüzüne yakınlığı nedeniyle çok parlak durumda. Bu, onu teleskoplu gözlemciler için iyi bir hedef yapıyor. Mars'ı gökyüzünde bulmak için, hava karardığında doğu ufkuna dönüp gökyüzüne bakmak yeterli. Gezegen, parlaklığı ve turuncu rengi sayesinde kış takımyıldızları arasında dikkati çekiyor.

Geçen ay akşam gökyüzünü terk eden Jüpiter, artık sabah gökyüzünde. Ne var ki, gezegenin alacakarınlıktan kurtulması için ay sonunu beklemek gerekiyor.

Satürn, Mars'ı birkaç saat geçikmeyle izliyor. Gezegen ayın başlarında saat 21:00 civarında doğuyor. Gezegeni görmek için, doğu ufkuna bakmak gerekiyor. Satürn ve Aslan Takımyıldızı'nın en parlak yıldızı Regulus yakın görünür konumdalar. Ancak Satürn, Regulus'a göre daha parlak görünümde.

Ay, 8 Ocak'ta yeniay 15 Ocak'ta ilkdördün 22 Ocak'ta dolunay 30 Ocak'ta sondördün hallerinde olacak.

1 Ocak saat 22:00, 15 Ocak saat 21:00, 31 Ocak saat 20:00'de gökyüzünün genel görünümü.